

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-47(5)/16/AnŁ

Warszawa, 3 czerwca 2016 r.

DECYZJA DIH-1/54/2016

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 oraz art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678, z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Gospodarstwo Pasieczne Tomasz Łysoń Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w Sułkowicach od decyzji Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Krakowie z dnia 29 marca 2016 r. (nr akt sprawy: WŻ.8361.314.2015), w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej w wysokości 8 400,00 zł (słownie: osiem tysięcy czterysta złotych 00/100) z tytułu wprowadzenia do obrotu czterech partii oliwy z oliwek niespełniających wymagań jakości handlowej z uwagi na niewłaściwe oznakowanie, **utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.**

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 30 grudnia 2015 r. oraz 4 i 21 stycznia 2016 r. przez inspektorów reprezentujących Małopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Krakowie – zwanego dalej również „*Małopolskim WIIH*” – w sklepie internetowym mieszczącym się w Sułkowicach przy ul. Raławickiej 162, działającym pod adresem internetowym: www.OryginalnePrezenty.pl, prowadzonym przez przedsiębiorcę Gospodarstwo Pasieczne Tomasz Łysoń Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w Sułkowicach – zwanego dalej również „*stroną*” – zakwestionowano oznakowanie oraz prezentację czterech partii oliwy z oliwek „wyprodukowanych dla: Gospodarstwo Pasieczne Tomasz ŁYSOŃ Sp. z o.o. Sp. k. ul. Raławicka 162, 34-125 Sułkowice” w łącznej ilości 194 szt., o łącznej wartości 3 840 zł, tj.:

- dwóch partii „najwyższej jakości greckiej oliwy z oliwek EXTRA VIRGIN” à 250 ml i 500 ml, oznaczonych datą minimalnej trwałości „najlepiej spożyć przed: 31.12.2016” – zwanych dalej „*oliwą z oliwek EXTRA VIRGIN*”;

- dwóch partii „oliwy z oliwek najwyższej jakości z pierwszego tłoczenia” à 250 ml i 500 ml, nieoznaczonych datą minimalnej trwałości – zwanych dalej „*oliwą z oliwek najwyższej jakości z pierwszego tłoczenia*”.

Dwie partie oliwy z oliwek EXTRA VIRGIN zakwestionowano z uwagi na:

- zamieszczenie na opakowaniu informacji o treści „Nasza oliwa pochodzi z ekologicznego gospodarstwa (...)”, podczas gdy, jak wynikało z oświadczenia pracownika upoważnionego do reprezentowania kontrolowanego przedsiębiorcy, ww. partie nie posiadały certyfikatu stanowiącego podstawę do posługiwania się terminem „ekologiczny”. Małopolski WIIH stwierdził, że powyższe naruszało przepisy art. 36 ust. 2 lit. a w związku z art. 7 ust. 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. U. UE L 304 z 22.11.2011, s. 18 z późn. zm.) – zwanego dalej: „*rozporządzeniem nr 1169/2011*” – oraz w związku z art. 23 ust. 1 i 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 (Dz. U. UE L 189 z 20.07.2007, s. 1 z późn. zm.) – zwanego dalej „*rozporządzeniem nr 834/2007*”, a także w związku z art. 16 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. L UE 31 z 01.02.2002, s. 1 z późn. zm.) – zwanego dalej „*rozporządzeniem nr 178/2002*”;
- zamieszczenie na opakowaniu informacji o treści „Skład: Kwasy tłuszczowe (g/kg): plmitynowy (6,6), palmitooleinowy (0,5), stearynowy (2,8), oleinowy (83,1), linolowy (5,1), linolenowy (1,0). Pozostałość niezmydlająca (mg/kg): a-tokoferol (300), skwalen (4277), polifenole (800).” [pisownia oryginalna; polifenole podano tylko na opakowaniu o zawartości 250 ml – przyp. Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów], co zdaniem Małopolskiego WIIH naruszało przepisy art. 19 ust. 1 lit. e (ii) rozporządzenia nr 1169/2011, art. 36 ust. 2 lit. a tego rozporządzenia oraz art. 16 rozporządzenia nr 178/2002;
- zamieszczenie na opakowaniu nazwy „najwyższej jakości grecka oliwa z oliwek EXTRA VIRGIN” zamiast nazwy „najwyższej jakości oliwa z oliwek z pierwszego tłoczenia”, która została ustalona w przepisach art. 78 ust. 1 i załącznika VII rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków

produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. U. UE L 347 z 20.12.2013, s. 671 z późn. zm.) – zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1308/2013”; powyższe naruszało także przepisy art. 17 ust. 1 rozporządzenia nr 1169/2011;

- niezamieszczenie na opakowaniu informacji dotyczących kategorii oliwy, wymaganego przepisami art. 3 lit. a rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 29/2012 z dnia 13 stycznia 2012 r. w sprawie norm handlowych w odniesieniu do oliwy z oliwek (Dz. U. L UE 12 z 14.01.2012, s. 14 z późn. zm.) – zwanego dalej „rozporządzeniem nr 29/2012”.

Dwie partie oliwy z oliwek najwyższej jakości z pierwszego tłoczenia zakwestionowano m.in. z uwagi na:

- niezamieszczenie na opakowaniu daty cyfrowej określającej datę minimalnej trwałości, co stanowiło naruszenie przepisów zawartych w art. 9 ust. 1 lit. f rozporządzenia nr 1169/2011 w związku z art. 24 ust. 2 oraz załącznikiem X tego rozporządzenia.

Ponadto zakwestionowano oznakowanie ww. czterech partii oliwy z oliwek zamieszczone na stronie internetowej skontrolowanego sklepu, gdzie oliwy te oferowane były do sprzedaży jako: „oliwa z oliwek extra virgin w butelce o pojemności 250 ml” w cenie 18,00 zł oraz „oliwa z oliwek extra virgin w butelce o pojemności 500 ml” w cenie 24,00 zł. Niezgodności dotyczyły:

- podania nazwy „oliwa z oliwek extra virgin” niezgodnej z przepisami art. 78 ust. 1 i zał. VII rozporządzenia nr 1308/2013, oraz wbrew postanowieniom zawartym w art. 17 ust. 1 rozporządzenia nr 1169/2011;
- niepodania informacji o warunkach przechowywania produktów wymaganej przepisami art. 9 ust. 1 lit. g rozporządzenia nr 1169/2011 w związku z art. 14 ust. 1 lit. a tego rozporządzenia i w powiązaniu z art. 4a rozporządzenia nr 29/2002;
- zamieszczenie informacji o produkcie o treści „Nie zawiera ona żadnych konserwantów”, podczas gdy do oliwy z oliwek, zgodnie z załącznikiem II do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1333/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie dodatków do żywności (Dz. U. UE L 354 z 31.12.2008, s. 16, z późn. zm.), nie wolno stosować substancji konserwujących. Niniejsze, zdaniem Małopolskiego WIIH, naruszało postanowienia art. 36 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1169/2011 w związku z art. 7 ust. 1 tego rozporządzenia oraz art. 16 rozporządzenia nr 178/2002.

Powyższe ustalenia udokumentowano w protokole kontroli z 21 stycznia 2016 r. (nr akt kontroli: WŻ.8361.314.2015) wraz z załącznikami.

Do akt sprawy dołączono wyjaśnienia otrzymane pocztą elektroniczną 7 i 12 stycznia 2016 r. od osoby upoważnionej do reprezentowania kontrolowanego przedsiębiorcy, z których wynikało m.in., że przedsiębiorca ten zwrócił do dostawcy 734 butelki oliwy z oliwek w celu zmiany oznakowania (tj. w ilości większej niż zakwestionowano w toku kontroli Małopolskiego WIIH).

Pismem z 29 lutego 2016 r., Małopolski WIIH zawiadomił stronę o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o jakości handlowej”, z tytułu wprowadzenia do obrotu ww. czterech partii oliwy z oliwek nieodpowiadającej jakości handlowej. Organ poinformował też stronę o jej prawie do wypowiedzenia się co do zebranych w sprawie dowodów i materiałów.

W piśmie przekazanym drogą elektroniczną 15 marca 2016 r. osoba upoważniona do reprezentowania kontrolowanego przedsiębiorcy poinformowała, że przedsiębiorca Gospodarstwo Pasieczne Tomasz Łysoń Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w Sułkowicach wprowadził do obrotu prawidłowo oznakowane towary oraz uwidocznili informacje na temat żywności przy sprzedaży na odległość. Do pisma dołączono informację (skan) o wielkości przychodów ze sprzedaży uzyskanych przez ww. przedsiębiorcę w 2015 roku.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją z dnia 29 marca 2016 r. (nr akt kontroli: WŻ.8361.314.2015), Małopolski WIIH wymierzył stronie karę pieniężną w wysokości 8 400,00 zł (słownie: osiem tysięcy czterysta złotych 00/100), z tytułu wprowadzenia do obrotu czterech partii oliwy z oliwek nieodpowiadających wymaganiom jakości handlowej określonym w przepisach o jakości handlowej z uwagi na oznakowanie.

Pismem z 11 kwietnia 2016 r. strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – zwanego dalej również „Prezesem UOKiK” – odwołanie od ww. decyzji podnosząc, że wymierzona kara pieniężna w wysokości 8 400 zł nie jest adekwatna do błędów popełnionych w oznakowaniu ww. towarów.

Odnosząc się do zakwestionowanych produktów strona stwierdziła, że:

- 1) sformułowanie „nasza oliwa pochodzi z ekologicznego gospodarstwa (...)” [na opakowaniu oliwy z oliwek EXTRA VIRGIN – przyp. Prezesa UOKiK] było prawdziwe, gdyż oliwa została wytworzona przez Petrosa Kathsisa, który jest również producentem miodu z oznaczeniem „Bio” w gospodarstwie ekologicznym. Strona wyjaśniła, że kwestionowana wzmianka dotyczyła tylko i wyłącznie miejsca, gdzie produkt był wytwarzany. Na wymienioną okoliczność strona przedstawiła skany dwóch etykiet miodów oraz dyplomu dla producenta Katsisa Petrosa za produkt „Biolmiel”, które to skany strona określiła jako „certyfikaty” (zał. nr 1 do odwołania);
- 2) skład oliwy, w którym wymieniono kwasy tłuszczowe w formie szczegółowego składu chemicznego [na opakowaniu oliwy z oliwek EXTRA VIRGIN – przyp. Prezesa UOKiK] został przedłożony przez producenta i miał na celu przedstawienie jak najbardziej rzetelnej informacji konsumentowi;
- 3) stwierdzenie „nie zawiera żadnych konserwantów”, które znajdowało się w opisie produktu w sklepie internetowym www.OryginalnePrezenty.pl, było prawdziwe i miało na celu rozwianie wszelkich wątpliwości ze strony klientów, którzy wielokrotnie dopytywali o właściwości produktów sprzedawanych on-line.

Następnie strona podniosła, iż jej przedsiębiorstwo jest polską, lokalną firmą zatrudniającą kilkadziesiąt osób z powiatu wadowickiego. Strona stwierdziła, że zapłata wymierzonej kary pieniężnej będzie dla niej wiązała się z dodatkowymi problemami finansowymi (ponieważ w związku z inwestycjami spółka obecnie odnotowuje straty), co spowoduje utratę miejsc pracy dla lokalnej ludności. Na wymienioną okoliczność strona przedstawiła rachunek zysków i strat za 2015 rok (zał. nr 2 do odwołania).

Pismem z 9 maja 2016 r. Prezes UOKiK poinformował stronę, iż przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kpa prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona 16 maja 2016 r. skontaktowała się telefonicznie z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów i po otrzymaniu informacji, jakie dokumenty znajdują się w aktach sprawy, stwierdziła, że nie zamierza skorzystać z prawa do dokonania przeglądu akt ani nie zamierza przekazać nowych dowodów w sprawie.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 rozporządzenia nr 178/2002, podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów. W myśl art. 17 ust. 2 tego rozporządzenia, państwa członkowskie wprowadzają w życie prawo żywnościowe oraz monitorują i kontrolują przestrzeganie przez podmioty działające na rynku spożywczym i pasz odpowiednich wymogów prawa żywnościowego na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji. Państwa Członkowskie ustanawiają również zasady dotyczące środków i kar mających zastosowanie w przypadku naruszenia prawa żywnościowego i paszowego. Ustanowione środki i kary powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

W myśl przepisu art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 178/2002, prawo żywnościowe ma na celu ochronę interesów konsumentów i powinno stanowić podstawę dokonywania przez konsumentów świadomego wyboru związanego ze spożywaną żywnością. W szczególności, zgodnie z art. 16 tego rozporządzenia, etykietowanie, reklama i prezentacja żywności nie może wprowadzać konsumentów w błąd.

Ww. zakaz wprowadzania konsumentów w błąd znajduje swoje rozwinięcie w przepisach rozporządzenia nr 1169/2011, między innymi w art. 7 ust. 1, który stanowi, że informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać w błąd w szczególności co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu, ilości, trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji (lit. a) oraz przez sugerowanie, że środek spożywczy ma szczególne właściwości, gdy w rzeczywistości wszystkie podobne środki spożywcze mają takie właściwości, zwłaszcza przez szczególne podkreślanie obecności lub braku określonych składników lub składników odżywczych (lit. c). Informacje na temat żywności muszą być również rzetelne,

jasne i łatwe do zrozumienia dla konsumenta (art. 7 ust. 2 tamże). Zasady te obowiązują także w przypadku podawania dobrowolnych informacji na temat żywności (art. 36 ust. 2 lit. a ww. rozporządzenia), ponadto dobrowolne informacje nie mogą być niejednoznaczne ani dezorientować konsumenta (art. 36 ust. 2 lit. b tamże).

Podstawowe zasady dotyczące stosowania na etykietach i w reklamach oznaczeń odnoszących się do produkcji ekologicznej reguluje rozporządzenie nr 834/2007. Zgodnie z jego art. 23 ust. 1, uznaje się, że produkt opatrzony jest terminem odnoszącym się do ekologicznej metody produkcji, jeżeli przy znakowaniu, w materiałach reklamowych lub dokumentach handlowych taki produkt, jego składniki lub materiały paszowe opisywane są za pomocą terminów sugerujących nabywcy, że produkt ten, jego składniki lub materiały paszowe zostały uzyskane zgodnie z przepisami określonymi w niniejszym rozporządzeniu. Zwłaszcza terminy wymienione w załączniku (np. „ekologiczne”), ich pochodne lub wersje skrócone, jak np. "bio" i "eko", używane samodzielnie lub łącznie, mogą być stosowane na terenie Wspólnoty i we wszystkich językach Wspólnoty w znakowaniu i reklamie produktu, który spełnia wymogi określone na mocy niniejszego rozporządzenia lub zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. Przy znakowaniu i w reklamie żywych lub nieprzetworzonych produktów rolnych można stosować terminy odnoszące się do ekologicznej metody produkcji wyłącznie wtedy, gdy wszystkie składniki tego produktu również zostały wyprodukowane zgodnie z wymogami określonymi w niniejszym rozporządzeniu. W myśl postanowień art. 23 ust. 2 rozporządzenia nr 834/2007, terminy, o których mowa w art. 23 ust. 1, nie są stosowane na terenie Wspólnoty i w żadnym z języków Wspólnoty w znakowaniu, reklamie i dokumentach handlowych produktu, który nie spełnia wymogów wymienionych w niniejszym rozporządzeniu, chyba że nie są używane w odniesieniu do produktów rolnych w żywności lub paszy lub wyraźnie w żaden sposób nie łączą się z produkcją ekologiczną. Ponadto nie stosuje się żadnych terminów, w tym terminów stosowanych w znakach towarowych, ani praktyk używanych w znakowaniu lub reklamie mogących wprowadzić w błąd konsumenta lub użytkownika poprzez sugerowanie, że produkt lub składniki spełniają wymogi wymienione w niniejszym rozporządzeniu.

W oznakowaniu oliwy z oliwek najwyższej jakości z pierwszego tłoczenia należy podać m.in.:

- zgodnie z art. 9 ust. 1 lit. a oraz art. 17 ust. 1 rozporządzenia nr 1169/2011, nazwę środka spożywczego ustaloną w przepisach art. 78 ust. 1 oraz załączniku VII, cz. VIII pkt 1 lit. a do rozporządzenia nr 1308/2013, tj.: „oliwa z oliwek najwyższej jakości z pierwszego tłoczenia”;
- zgodnie z art. 3 lit. a rozporządzenia nr 29/2002, informacje dotyczące tej kategorii oliwy o treści: „najwyższa kategoria oliwy z oliwek, uzyskana bezpośrednio z oliwek i wyłącznie za pomocą środków mechanicznych”;
- zgodnie z art. 9 ust. 1 lit. f oraz art. 24 ust. 2 rozporządzenia nr 1169/2011, datę minimalnej trwałości zgodnie z załącznikiem X do ww. rozporządzenia;

- zgodnie z art. 9 ust. 1 lit. g rozporządzenia nr 1169/2011 oraz art. 4a rozporządzenia nr 29/2002, informację o szczególnych warunkach przechowywania oliwy w ciemnym i chłodnym miejscu.

Między dniem 13 grudnia 2014 r. a dniem 13 grudnia 2016 r., w przypadku gdy informacja o wartości odżywczej jest przekazywana na zasadzie dobrowolności, musi ona spełniać wymogi art. 30-35, m.in. powinna obejmować następujące elementy: wartość energetyczną oraz ilość tłuszczu, kwasów tłuszczowych nasyconych, węglowodanów, cukrów, białka oraz soli (art. 30 ust. 1 tamże), wyrażonych przy użyciu jednostek miary wymienionych w załączniku XV (art. 32 ust. 1 tamże), w przeliczeniu na 100 g lub na 100 ml (art. 32 ust. 2 tamże). Zgodnie z art. 30 ust. 2 ww. rozporządzenia, treść informacji o wartości odżywczej może zostać uzupełniona informacją o ilości jednego lub większej liczby z następujących składników:

- a) kwasy tłuszczowe jednonienasycone;
- b) kwasy tłuszczowe wielonienasycone;
- c) alkohole wielowodorotlenowe;
- d) skrobia;
- e) błonnik;

f) każda z witamin lub każdy ze składników mineralnych wymienionych w załączniku XIII część A pkt 1 i obecnych w znaczącej ilości zgodnie z jej definicją w załączniku XIII część A pkt 2.

Wykaz składników środka spożywczego, jak wynika z art. 18 ust. 1 rozporządzenia nr 1169/2011, obejmuje wszystkie składniki tego środka, w malejącej kolejności ich masy w momencie użycia składników przy wytwarzaniu tego środka spożywczego; wykaz składników rozpoczyna się lub jest poprzedzony właściwym nagłówkiem, który składa się z wyrazu „składniki” lub zawiera ten wyraz. W oznakowaniu oliwy z oliwek można pominąć wykaz składników – art. 19 ust. 1 lit. e (ii) rozporządzenia nr 1169/2011.

W przypadku żywności opakowanej oferowanej do sprzedaży za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość (np. w sklepie internetowym), przepis art. 14 ust. 1 lit. a rozporządzenia nr 1169/2011 wymaga, by obowiązkowe informacje na temat żywności (z wyjątkiem daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia), były dostępne przed ostatecznym dokonaniem zakupu i znajdowały się w materiałach towarzyszących sprzedaży na odległość lub były dostarczane z użyciem innych właściwych środków wyraźnie określonych przez dany podmiot działający na rynku spożywczym.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta. Definicja jakości handlowej zawarta w art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej obejmuje cechy artykułu rolno-spożywczego w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i

oznakowania artykułów rolno-spożywczych, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Zgodnie z art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł.

Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, na podstawie art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, uwzględnia: stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów oraz przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych.

Organ może odstąpić od wymierzenia ww. kary pieniężnej w przypadku niskiego stopnia szkodliwości czynu, niewielkiego zakresu naruszenia lub braku stwierdzenia istotnych uchybień w dotychczasowej działalności podmiotu (art. 40a ust. 5c ww. ustawy).

W niniejszej sprawie organ pierwszej instancji stwierdził, że w przypadku czterech partii oliwy z oliwek oferowanych przez stronę do sprzedaży na odległość, oznakowanie na opakowaniach oraz na stronie sklepu internetowego nie spełniało szeregu wymagań wynikających z prawa żywnościowego, określonych w rozporządzeniu nr 834/2007, rozporządzeniu nr 1169/2011, rozporządzeniu nr 178/2002, rozporządzeniu 29/2002 oraz rozporządzeniu nr 1308/2013, a dotyczących informowania o właściwościach środka spożywczego, w tym jego nazwie, dacie minimalnej trwałości, sposobie przechowywania, składzie oraz wartości odżywczej.

Biorąc powyższe pod uwagę, zdaniem Prezesa UOKiK, Małopolski WIIH właściwie uznał, że strona wprowadziła do obrotu cztery partie artykułów rolno-spożywczych niewłaściwej jakości handlowej, co skutkowało wymierzeniem stronie kary pieniężnej z tego tytułu.

Odwołując się od decyzji, strona podniosła, że wymierzona kara pieniężna w wysokości 8 400 zł nie jest adekwatna do błędów popełnionych w oznakowaniu ww. towarów.

W pierwszej kolejności strona wskazała (w pkt 1), że sformułowanie „nasza oliwa pochodzi z ekologicznego gospodarstwa (...)” zamieszczone na opakowaniach dwóch partii oliwy z oliwek EXTRA VIRGIN było prawdziwe, gdyż oliwa ta została wytworzona przez producenta, w którego gospodarstwie produkowany jest jednocześnie miód ekologiczny.

Powyższe, w ocenie organu drugiej instancji, nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ cytowane wyżej przepisy art. 23 ust. 2 rozporządzenia nr 834/2007 jednoznacznie sprzeciwiają się stosowaniu oznaczeń odnoszących się do produkcji ekologicznej produktu, który nie spełnia wymogów wymienionych w tym rozporządzeniu. Wyjątek stanowią

oznaczenia, które wyraźnie w żaden sposób nie łączą się z produkcją ekologiczną. W niniejszej sprawie dwie partie oliwy z oliwek EXTRA VIRGIN posiadały na opakowaniu informacje o treści „Nasza oliwa pochodzi z ekologicznego gospodarstwa (...)”, co zdaniem Prezesa UOKiK błędnie sugerowało konsumentom produkcję tej oliwy metodami rolnictwa ekologicznego. Tym samym, niezależnie od tego czy strona zamieszczając taki komunikat miała inną intencję, należało stwierdzić naruszenie ww. przepisów.

Dodać należy, że okoliczność posiadania przez producenta oliwy certyfikatu dla innego produktu nie uprawnia do posługiwania się terminami odnoszącymi się do rolnictwa ekologicznego i sugerującymi pochodzenie z uprawy ekologicznej. Na marginesie Prezes UOKiK stwierdza, że wskazana okoliczność nie została jego zdaniem udowodniona, gdyż strona nie przedstawiła certyfikatu wystawionego przez upoważnioną jednostkę certyfikującą zgodnie z rozporządzeniem nr 834/2007, tylko kopie etykiet miódów oraz dyplomu dla producenta za produkt „Biolmiel”.

Odnosząc się do argumentu odwołania (pkt 2), że „skład” oliwy z oliwek, w którym wymieniono kwasy tłuszczowe w formie szczegółowego składu chemicznego, został przedłożony przez producenta w celu przedstawienia jak najbardziej rzetelnej informacji konsumentowi, Prezes UOKiK wskazuje, że dobrowolne informacje na temat żywności muszą pozostawać w zgodzie z przepisami rozporządzenia nr 1169/2011, a w szczególności z art. 36, którego ust. 2 lit. b określa, że dobrowolne informacje nie mogą być niejednoznaczne ani dezorientować konsumenta.

W myśl zasad określonych w art. 18 ust. 1 rozporządzenia nr 1169/2011, w oznakowaniu środków spożywczych podaje się wykaz składników rozpoczynający się lub poprzedzony właściwym nagłówkiem, który składa się z wyrazu "składniki" lub zawiera ten wyraz. Zgodnie z tym przepisem, wykaz składników obejmuje wszystkie składniki środka spożywczego, w malejącej kolejności ich masy w momencie użycia składników przy wytwarzaniu tego środka spożywczego. Tymczasem, niezgodnie z ww. wymaganiami, oznakowanie na opakowaniach dwóch partii oliwy z oliwek EXTRA VIRGIN, wskazywało w „składzie” kwasy tłuszczowe (palmitynowy, palmitooleinowy, stearynowy, oleinowy, linolowy, linolenowy) oraz pozostałość niezmydlającą (a-tokoferol, skwalen, polifenole), tj. związki chemiczne, których nie dodaje się do produkcji oliwy z oliwek z pierwszego tłoczenia – produktu uzyskanego z owoców drzewa oliwnego wyłącznie przy pomocy mechanicznych lub innych fizycznych środków (według definicji w załączniku VII, cz. VIII pkt 1 lit. a do rozporządzenia nr 1308/2013). Nie był to zatem „skład” oliwy z oliwek w rozumieniu art. 18 ust. 1 rozporządzenia nr 1169/2011, przez co konsumenci mogli dojść do błędnego przekonania, że dana oliwa została wyprodukowana z kwasów tłuszczowych.

Zauważyć jednocześnie należy, że zdaniem Prezesa UOKiK wskazany przez organ pierwszej instancji art. 19 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1169/2011 nie został naruszony, ponieważ nie zostało wykazane, iż przedmiotowa oliwa nie korzystała ze zwolnienia z podania wykazu składników.

Odnosząc się do zapewnień strony, iż celem podania informacji o „składzie” oliwy z oliwek było zapewnienie rzetelnej informacji konsumentom, Prezes UOKiK stwierdził, że

sposób ich prezentacji na etykiecie, tj. pod nagłówkiem „skład”, bez dodatkowych wyjaśnień, utrudniał przeciętnemu konsumentowi ich zrozumienie. Należy wyjaśnić, że jeżeli intencją strony było podanie parametrów fizykochemicznych oliwy z oliwek, należało zastosować się do wytycznych art. 36 rozporządzenia nr 1169/2011 i podać tę informację w sposób jednoznaczny (np. skład kwasów tłuszczowych, profil kwasów tłuszczowych), mając też na uwadze wymagania w sprawie dobrowolnych określeń oliwy z oliwek ustanowione w art. 5 rozporządzenia nr 29/2012. Jeżeli intencją strony było zaś podanie wartości odżywczej oliwy z oliwek, wówczas należało zastosować się do wymagań art. 30-35 rozporządzenia nr 1169/2011, które ściśle regulują tę kwestię (np. pozwalają na podanie informacji o zawartości kwasów tłuszczowych nasyconych, jednonienasyconych i wielonienasyconych, ale bez podziału na poszczególne kwasy tłuszczowe). Natomiast gdyby strona miała zamiar podkreślić szczególne wartości odżywcze oliwy z oliwek, powinna przestrzegać warunków ustalonych w rozporządzeniu (WE) nr 1924/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności (Dz. U. UE L 404 z 30.12.2006, s. 9 z późn. zm.).

W związku z powyższym należy stwierdzić, że organ pierwszej instancji słusznie zakwestionował ww. niejednoznaczną informację o „składzie” oliwy z oliwek EXTRA VIRGIN.

Za niezasadny należy uznać także kolejny argument odwołania (pkt 3), iż oznakowanie w opisie produktu w sklepie internetowym o treści „nie zawiera żadnych konserwantów” było prawdziwe i miało na celu rozwianie wszelkich wątpliwości ze strony klientów. Prezes UOKiK wyjaśnia ponownie, że dobrowolne informacje nie mogą być podawane w sposób dowolny, muszą bowiem spełniać wymagania rozporządzenia nr 1169/2011, którego przepisy art. 36 ust. 2 lit. a w związku z art. 7 ust. 1 lit. c zakazują wprowadzania konsumentów w błąd poprzez sugerowanie, że środek spożywczy ma szczególne właściwości, gdy w rzeczywistości wszystkie podobne środki mają takie właściwości, zwłaszcza przez podkreślenie obecności lub braku określonych składników. Zdaniem Prezesa UOKiK, opis oliwy z oliwek zamieszczony na stronie internetowej sklepu mógł wprowadzić konsumentów w błąd, iż oferowana oliwa wyróżnia się od innych oliw brakiem konserwantów, co nie było prawdą, ponieważ żadna oliwa z oliwek z pierwszego tłoczenia nie może być konserwowana chemicznie. Z tego względu opis ten należało uznać za niezgodny z ww. przepisami, tak jak to uczynił organ pierwszej instancji.

Podsumowując dotychczasowe rozważania Prezes UOKiK stwierdził, że strona wprowadziła do obrotu artykuły rolno-spożywcze oznakowane w sposób niezgodny z przepisami o jakości handlowej, a wyjaśnienia przedstawione na tę okoliczność w odwołaniu nie zasługują na uwzględnienie. Z tego tytułu, w myśl przepisów art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, organ pierwszej instancji mógł wymierzyć karę pieniężną do kwoty 19 200 zł (tj. pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie do obrotu ww. czterech partii oliwy z oliwek o łącznej wartości 3 840 zł – por. interpretacja pojęcia „wartości korzyści majątkowej” w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 17 listopada 2010 r., sygn. akt:

VI SA/Wa 1652/10), kara ta nie mogła być niższa niż 500 zł. Wymierzona kara pieniężna, zdaniem Prezesa UOKiK, nie mogła być minimalna lub zbliżona do dolnej granicy możliwej kary, z uwagi na istotne naruszenie interesów konsumentów poprzez niepodanie im informacji o dacie minimalnej trwałości oraz umieszczenie informacji wprowadzającej w błąd co do ekologicznych metod produkcji, a także wysoką wartość skontrolowanych partii oliwy (3 840 zł), jak również wielkość rocznego obrotu i przychodu strony ([...] zł). Podkreślenia wymaga też fakt, że skontrolowany przedsiębiorca według informacji na opakowaniu w pełni odpowiadał za prawidłowość oznakowania przedmiotowych oliw, które zostały wyprodukowane na jego zlecenie. W związku z tym organ drugiej instancji stwierdził, że wymierzona w zaskarżonej decyzji kara pieniężna w wysokości 8 400 zł była adekwatna do stwierdzonego czynu oraz zgodna z przepisami art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej w związku z przesłankami określonymi w art. 40a ust. 5 tej ustawy.

W odwołaniu strona przedstawiła rachunek zysków i strat za 2015 rok podnosząc, że zapłata wymierzonej kary pieniężnej będzie dla niej wiązała się z pojawieniem się dodatkowych problemów finansowych, a w konsekwencji z utratą miejsc pracy dla lokalnej ludności.

Odnosząc się do ww. argumentów należy wyjaśnić, że stosownie do przepisów art. 40a ust. 1 pkt 3 w związku z art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej organy wymierzające karę pieniężną obowiązane są wziąć pod uwagę wielkość przychodu i obrotów przedsiębiorcy, tak jak prawidłowo uczynił to organ pierwszej instancji, natomiast ewentualna wielkość straty przedsiębiorstwa, jego kondycja finansowa, nie są brane pod uwagę w tym postępowaniu administracyjnym. Przesłanki te mogą zostać uwzględnione dopiero wtedy, gdy decyzja o wymierzeniu kary pieniężnej stanie się ostateczna, w postępowaniu prowadzonym na podstawie art. 67a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.). W myśl tego przepisu, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, na wniosek strony w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem strony lub interesem publicznym, może:

- 1) odroczyć termin płatności podatku (kary) lub rozłożyć zapłatę podatku na raty,
- 2) odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetki określone w decyzji,
- 3) umorzyć w całości lub w części zaległości podatkowe, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną.

Należy zaznaczyć, że kara pieniężna staje się zaległością w sytuacji, gdy nie zostanie uiszczona w terminie 30 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Stosownie do art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Krakowie w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary pieniężnej stanie się ostateczna.

Prezes UOKiK, stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa, organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, którą wnosi się w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.).

z up. PREZESA
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Inspekcji Handlowej
Dariusz Łomowski